

עין משפט ונר מצוה

קפה א מיי פֿיג מהל' גניטה הלכה ד':

קפּו ב מיי פֿיג מהל' תרומות הל' א':

קפּו ג מיי פֿיג מהל' סנהדרין הל' ה סמג לארין רס טוש"ע ח"מ סימן ט טע"ף ה':

קפּה ד טוש"ע ח"מ סימן לז טע"ף יח הגני"ה:

קפּפּ ה ו מיי פֿיז מהל' פרה אדומה הל' ז סמג עשין רלז':

א ז מיי פֿיט מלכות אריות הלכה ז' סמג עשין מה טוש"ע אה"ע סימן לה טע"ף ט':

ב ח מיי פֿיז ש"ס הלכה יא סמג שס טוש"ע אה"ע סימן מ טע"ף ז': **ג** ט מיי שס הלכה יב טוש"ע שס טע"ף ג':

ד י מיי פֿיט מהל' אריות הלכה ז סמג עשין מה טוש"ע אה"ע סימן לה טע"ף ט':

»

מוסף תוספות

א. דקנסוה רבנן משום דעבר על מה אני בחינם. יענינ'ל. ב. וכי בשביל שנהג בה מנהג רמאות לא תהיה מקודשת לו. מוס' ה"ל"ש. ג. שהאשה שמעה והבינה יפה קודם קבלת הקידושין שאמר הרי את מקודשת לי. ר"ל"ש ס' א'. ד. כלומר לעשות שליחותי לקדש' למי ששלחני לקדשך ותתקדש לראשון. ט.

»

תוס' ר"י חזקן

הנטל שכרי. משנה בבכורות פרק עד כמה [כט. א.]. להזות. על הטמא. ולקדש בשנותן אפר פרה במי חטאת הוי קדוש. מי מערה. סורודים שאינן שרים. אפר מקלה. [שאינו] אפר פרה [אלא חטם] אפר הבא מן הקלוי באש. ואיכ' שרורחם ושינן שרים. אפר היאך מקודשת. בשכר הבאת. האפר או מילוי ממקום למקום או מילוי המים יכול ליטול שכר, דמילתא דטרחא היא ולא רמא עליה רחמנא ושרי למשקל אגרא. כן פיר"ש. ואיכא מ"ד הטעם ו' אין זה עיקר המצוה. כאן בשכר הזאה וקדוש. שאין בו טורח ושכר לימוד המצוה הוא נוטל, ומה אני בחנם אף אתה בחנם. אינ' שהוא עיקר המצוה לאידך פירושא אסור ליקח שכר. איכא מאן דמפרש דמתני' מתוקמא שקדישה בשכר שהביא לה המים והאפר, והעיקר שקדישה במי חטאת שהיו לו שלא הסיח דעתו מהם, וכן שהיה לו אפר פרה שאם יכול ליקח שכר הבאה ומילוי כיש"ש שיכול למוכרוך ואינו מחוייב ליתנו לה [בחנם]. וכן נראה דעת הר"ם שהביא לשון המשנה [אישות פ"ה ה"ג]. ושמעינן מיהא שאין לאדם ליקח שכר ממצוה, ואם יש לו טורח בה מותר כפירוש ר"ש. סליק פירקא האומה.

מתני'. מקודשת לשני. שתלו קדושין ראשון והרי היא אשת איש. תאכל בתרומה. אם נשאה. [אי נמין] לדין תורה שארוסה אוכלת בתרומה דבר תורה. **ש** מקודשת ואינה מקודשת. וצריכה גט משניהם. לא תאכל. שמה לאו קדושין הן. ובת כהן לישראל לא תאכל שמה קדושין הן ואירוסין פוסלים ולא מאכילין.

נח:

מִיָּמִינוּ מִי מַעֲרָה. פֿי' צקונטערס מיט סרוחים וצחנס דחק לפרש כן דמלי לפרש מי מערה ממש כלומר מכונסים ואינן מיט חיים ואנן מיט חיים צעינן ואפרו אפר מקלה פירוש שעצר על דצרי תורה דכתיב (דברים ד) ראה למדמי אתכם חוקים ומשפטים מה אני צחנס אף אתם צחנס וזה שעשה צשכר עצר על דצרי תורה ומקרא ממש לא י' נפק ליה דהא לא שמעינן מיניה היכא דעצד צשכר דלא מהני אלא אסמכתא צעלמא הוא דלא מהני אפילו דיעבד א':

הדרן עלך האיש מקדש

האומר. והלך וקידשה לעצמו מקודשת. וא"ת מה חידוש יש כאן פשיטא^ב ויש לומר דמיירי כגון דלמר השליח לאשה צשעת קדושין פלוני שלחני לקדשך לו וצתוך כך אמר לה הרי את מקודשת לי והיא ידעה דקידשה לנפשיה^ג דאל"כ לא הימא מקודשת לו ואשמעינן חידוש דמהו דמימא הא דקאמר לי לצורך משלחו קאמר **ד** קמ"ל דלא: לקדושי

דשמואל ואיבעית אימא דכולי עלמא לית להו דשמואל והכא ^ה היינו טעמא דרבי דקנסוהו רבנן לגנב ואיבעית אימא דכולי עלמא אית להו דשמואל והכא היינו טעמא דרבי יוסי בר' יהודה דקנסוהו רבנן לבעל הבית דלא איבעי ליה לשהויה לטיבליה ^ו תנן המקדש בתרומות ובמעשרות ובמתנות במי חטאת ובאפר פרה הרי זו מקודשת ^ז ואף על פי ישראל ^ח ורמיניהו ^ה הנוטל שכר לדון דיניו בטלים י' להעיד עדותו בטלה י' להזות ולקדש מימיו מי מערה ואפרו אפר מקלה אמר אביי לא קשיא כאן י' בשכר הבאה ומילוי כאן י' בשכר הזאה וקידוש דיקא נמי דקתני הכא במי חטאת ובאפר פרה וקתני התם להזות ולקדש שמע מינה:

הדרן עלך האיש מקדש

האומר י' לחבירו צא וקדש לי אשה פלונית והלך וקדשה לעצמו מקודשת לשני י'וכן ^ה האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שלשים יום ובא אחר וקידשה בתוך שלשים יום מקודשת לשני בת ישראל לכהן תאכל בתרומה ^ומעכשיו ולאחר שלשים יום ובא אחר וקידשה בתוך שלשים יום מקודשת ואינה מקודשת בת ישראל לכהן או בת כהן לישראל לא תאכל בתרומה: **גמ'** האומר לחבירו צא וקדש ^ז תנא ^ח מה שעשה עשוי אלא שנהג בו מנהג רמאות ותנא דידן הלך נמי דקתני הלך ברמאות מאי שנא הכא דקתני האומר לחבירו ומאי

שאין לו תוצעים ונמנא חוטא נשכר: **להווס ולקדש.** משנה היא צצכורות הנוטל שכרו לדון דיניו צטלים להזות ולקדש מימיו מי מערה ואפרו אפר מקלה: **להווס.** על הטמא. ולקדש מי חטאת. כשנותן האפר צמים קרי קדושה: **מי מערה.** סרוחים הם: **אפר מקלה.** כלומר סתם אפר שצא מן הקלוי צאש: **צשכר י' צנאה.** האפר ממקום למקום ושכר מילוי המים דמילתא דטיירחא היא ורחמנא לא רמיא עליה ושרי למשקל אגרא ומקודשת ומתניתין דצכורות צשכר הזאה וקידוש דליכא טירחא ושכר לימוד מצוה הוא נוטל והתורה אמרה (דברים ד) ראה למדמי אתכם וגו' כאשר לוי וגו' מה אני צחנס אף אתם צחנס (דברים דף לו. ט'): **דיקא נמי.** דמתניתין לאו אהזאה וקידוש קאי דקתני מי חטאת ואפר חטאת שעדיין אינן מעורבין:

הדרן עלך האיש מקדש

האומר. **מקודש ואינה מקודשת.** לשניהם דאסורה לשניהם אלא אם כן נתן האחד גט ולאדם אחר אסורה עד שיתנו שניהם גט ובגמרא^א פליגי צה ומפרש טעמא: **צח ישראל לכהן לא תאכל בתרומה.** שמה אינן קדושין וצת כהן לישראל נמי לא תאכל בתרומת צית אציה שמה הוו קידושין חור פוסל צקדושין את צת כהן מן התרומה ^ב:

האיש מקדש פרק שני קידושין

הזאה אם הוא סבר משמעמא קאמר ליה. מואל את משמועה זו נראה שאין אתה חכם צה. אי נמי קטיל קני צאגמא^א את לשון הזאל ודפנא (סוכה דף כג.): **לימא צסנאי.** טובת הנאה ממון או אינה ממון: **משלם לו דמי טיבלו.** אף דמי תרומה ומעשר צבו: **אלא דמי חולין**

צבו. אצל צתרומה ומעשר אמר ליה לאו צעל דצרים ידידי את וכשיצא כהן גם הוא לתוצעו ידחור ויאמר לא כך אתננה כי אם לכהן אחר: ה"ג **לא דכ"ע טובצ הנאה אינה ממון והכא צמטנות שלא הורמו קמיפלגי.** וכגון שנפל לו טבל זה מצית אצי אמו כהן רצי סצר כמי שהורמו דמיון וזהה אצי אמו צתרומה ומעשרות צבו שאף מעשר ראשון לכהנים מדקנסניהו עזרא ללוים^א: **ורצי יוסי צכר לאו דמי שהורמו דמיון.** וארץ הירוש הזה לתמן לכהן ואין לו צהן אלא טובצת הנאה והיא אינה ממון: **ואיבעים אימא דכ"ע כמי שהורמו דמיון וטובצ הנאה אינה ממון.** והכא לאו דנפלו לו מצית אצי אמו כהן עסקינן אלא שגדלו צארצו וטעמא דרצי משום דאית ליה דשמואל דלמר חטא אחת פוטרת את הכרי הילכך אמר ליה צעל הטצל אל הגנצ כולה ידידי הוא דפטרנא נפשי צצטה אחת לתרומה וכי פליג רצי עליה דר' יוסי צר' יהודה צתרומה לחודה פליג אצל צמעשר מודה דלאו צעל דצרים ידידי הוא: **ורצי יוסי לים לים דשמואל.** הילכך צתרומה נמי לא מצי תצע ליה. וה"ה דמלי לאוקמייה נמי צצצלים שנפלו לו ודכ"ע כמי שלא הורמו דמיון וטובצת הנאה אינה ממון וקמיפלגי צשמואל אלא אי אוקמת הכי אוקמת ליה מתניתין דקתני מקודשת דלא צתרומיהו דכיון דטובצת הנאה אינה ממון ומתנות שלא הורמו ^א כלל הורמו דמיון היכי מיקדשא הא אין לו צתרומה אלא טובצת הנאה ואפילו נפלו לו צצלים מצית אצי אמו כהן אצל השמא דאמרינן כמי שהורמו דמיון ופלוגמיהו צציצלא דלתי מארעיה מתצרא מתני' דשנינן לעיל ודצרי הכל: **קנסוהו לגנצ.** שלא תהא תרומה אצלו ממון

שאין לו תוצעים ונמנא חוטא נשכר: **להווס ולקדש.** משנה היא צצכורות הנוטל שכרו לדון דיניו צטלים להזות ולקדש מימיו מי מערה ואפרו אפר מקלה: **להווס.** על הטמא. ולקדש מי חטאת. כשנותן האפר צמים קרי קדושה: **מי מערה.** סרוחים הם: **אפר מקלה.** כלומר סתם אפר שצא מן הקלוי צאש: **צשכר י' צנאה.** האפר ממקום למקום ושכר מילוי המים דמילתא דטיירחא היא ורחמנא לא רמיא עליה ושרי למשקל אגרא ומקודשת ומתניתין דצכורות צשכר הזאה וקידוש דליכא טירחא ושכר לימוד מצוה הוא נוטל והתורה אמרה (דברים ד) ראה למדמי אתכם וגו' כאשר לוי וגו' מה אני צחנס אף אתם צחנס (דברים דף לו. ט'): **דיקא נמי.** דמתניתין לאו אהזאה וקידוש קאי דקתני מי חטאת ואפר חטאת שעדיין אינן מעורבין:

הדרן עלך האיש מקדש

מקודשת. אלמא יכול ליטול שכר, דאי לא צנאז מוקדש לה, ואף על פי ישראל. ואפילו יזה ישראל, דכתיסי רגילין צהזאה וצקידוש (בכורות כט.). להזות. מי חטאת, ולקדש. לעצד אפר חטאת צמים חיים אל כלי (שם). אפר מקלה. כלומר אפר צעלמא, כל אפר קריי אפר מקלה (שם). כאן בשכר הבאה ומילוי. שכר הצאת האפר שיקן ממקום רחוק מיוצלים להצא האפר, ושכר מילוי המים, מלי' למשקל, דאכר טירמיה שקיל ולא הכשר המליה, כאן בשכר הזאה וקידוש. שהיא הכשר מצוה לא שקיל (שם). דקתני הכא במי חטאת. דמשמע מילוי המים, ובאפר פרה. איכא לאוקמא צצצאת אפר (שם).

^{הדרין עלך האיש מקדש}

מסורת הש"ס

א) עיי' מגילה ס' טע"ב, צ) מדרס פד: ע"ש פריש"י והר"ן וע"ע שס צפ"י ה"ל"ש] מוספתא דמעשר שני פ"ג ה"ט, א) [צכמ"י טסף: ואפלו. וכו"ה צגדרים], ד) [לעיל גז: מדרס פה. חולין קל: מצות כ. צכורות יא. צ"ב קנב: ע"ש מוס' ד"ה וקסבר], ה) ע"ז עג: חולין קל: [צצבת אלא פספאק היא וצכמ"י ליתא], ו) [ל"ל ואפילו], ז) [נדרים פה. ע"ש, ח) מלת תמן משולל הנהה אלא פספאק היא וצכמ"י דייבמות פ"ד ה"ג, ט) [נצי' צשט ע"ש], ו) מוספתא קה, י) [לעיל יט:], יא) [שס ע"ש], יב) מוספתא דייבמות פ"ד ה"ג, יג) [נצי' צשט זא ע"א ורש"י שס ד"ה קטילן], יד) [גימנות פו ע"ל], טו) [צצפור: הצלת], טז) [וצכורות טג:], טז) [צקתמן נט ע"צ], יט) [צכש"י צכר"ץ טסף ד"ה מה שעשה עשוי. ומקודשת לשני צקתמי מתמתי:], ק) [צצפור: נפקא], ר) [גדל"ל דלפין], טו) [לעיל ה ע"א],

»

גאון הש"ס

גמ' פר סבר כפי שהורמו. ע' מוס' צנא צתרא ע"ז קנב ע"צ ד"ה וקסבר וז"ע:

»

הנהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ור' יוסי וכו' ומתנות שלא הורמו לאו כהורמו דמיון:

»

מוסף רש"י

דמר סבר טובת הנאה ממון. רצי דלואמנ משלם לי דמי טבלו סבר דטובת הנאה שהיה שלו צחאס מתנות צהאי טבל שהיה טמן לכהן שריצה. הוי ממון ולהכי משלם לו דמי טבל. ור' יוסי סובר אינו ממון, ואינו משלם לו אלא דמי חולין שטו (נדרים פה). ובמתנות שלא הורמו כו' קמיפלגי. דרצי סבר כמי שלא הורמו דמיון ולהכי משלם לו דמי כולו, ור' יוסי סבר כמי שהורמו דמיון ואינו משלם אלא דמי חולין (שם). חטא אחת פוטרת את הכרי. מתרומה, דהא לא אתפרש שיעורא דדיה אלא ראשית דגנץ כתיב, ואפילו כל דהו, ורבנן הוא דלמרי עין יפה אחד מארבעים עין רעה אחד מששים. ציטוית אחד מתמישים (ע"ז עג). ולא יסיב מיה קרא שיעור (חולין קצ"ה). הרי זו

מקודשת. אלמא יכול ליטול שכר, דאי לא צנאז מוקדש לה, ואף על פי ישראל. ואפילו יזה ישראל, דכתיסי רגילין צהזאה וצקידוש (בכורות כט.). להזות. מי חטאת, ולקדש. לעצד אפר חטאת צמים חיים אל כלי (שם). אפר מקלה. כלומר אפר צעלמא, כל אפר קריי אפר מקלה (שם). כאן בשכר הבאה ומילוי. שכר הצאת האפר שיקן ממקום רחוק מיוצלים להצא האפר, ושכר מילוי המים, מלי' למשקל, דאכר טירמיה שקיל ולא הכשר המליה, כאן בשכר הזאה וקידוש. שהיא הכשר מצוה לא שקיל (שם). דקתני הכא במי חטאת. דמשמע מילוי המים, ובאפר פרה. איכא לאוקמא צצצאת צצצאת אפר (שם).

^{הדרין עלך האיש מקדש}